

KULTURÁLIS ÉS INNOVÁCIÓS
MINISZTERIUM

A NEMZETI
KUTATÁSI, FEJLESZTÉSI
ÉS INNOVÁCIÓS ALAP

2023. ÉVI PROGRAMSTRATÉGIÁJA

JÓVÁHAGYTA:

CSÁK JÁNOS
KULTÚRÁÉRT ÉS
INNOVÁCIÓÉRT
FELELŐS MINISZTER

KISS ÁDÁM
NKFIH ELNÖK

NEMZETI KUTATÁSI, FEJLESZTÉSI
ÉS INNOVÁCIÓS HIVATAL

nkfi
h

ÖSSZEFOGLALÓ

A 2023-ban a Kormány által elfogadott Neumann János Program stratégiai vízióként határozta meg, hogy Magyarország 2040-re a Global Innovation Index (GII) alapján a világ legjobb 10, 2030-ra a világ legjobb 25 innovátor országa közé kerül.

Amennyiben ezt az európai mérőskálára (European Innovation Scoreboard, EIS) helyezzük, akkor ott a jelenlegi 21. helyünkről 2030-ra 10. helyre szükséges előrelépünk.

A tudomány- és innovációpolitika missziója, hogy az innovatív technológiai és társadalompolitikai megoldásokkal megkönnyítjük az életet a magyarok számára és magas hozzáadott értékű munkahelyeket hozunk létre. **Az innovációban történő előrelépés alapvetően képes hozzájárulni a hazai hozzáadott érték növeléséhez, amely kiemelt gazdaságpolitikai cél.**

A jelen dokumentumban bemutatásra kerülő, a Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Alap 2023. évi Programstratégiája (a továbbiakban: 2023. évi Programstratégia) ezen vízió és misszió eléréséhez járul hozzá.

A 2023. évi Programstratégia elvi keretrendszerét a Neumann János Programban meghatározott kulcsszavak alkotják:

1. **ASSZOCIÁCIÓ**, azaz a tudástermelő rendszerek (egyetemek, kutatóintézetek), valamint a gazdasági szereplők közötti együttműködések erősítése,
2. **HATÁS**, amely alatt értjük egyrészt a gazdasági hatást, másrészt a társadalmi hatást, harmadrészt az intellektuális vagy tudományos hatást,
3. **MÉRÉS**, azaz a KFI támogatásokban megfelelő hatásindikátorok (pl. minőségi publikációk, jövedelemtermelő szabadalmak, termék, árbevétel, stb.) folyamatos és adekvát mérése és hatásértékelése.

A Neumann János Program szintén meghatározza azokat a területeket, amelyekben az Európai Innovációs Eredménytábla (EIS) eredményei alapján jelentős előrelépés szükséges az innováció területén a következő időszakban. A 2023. évi Programstratégia kiemelt célja, hogy hozzájáruljon a magyar eredmények javításához ezen a három területen:

1. az **emberi erőforrások** (kutatói utánpótlás, doktori képzésben résztvevők száma, STEM (MTMI) területen a felsőoktatásban tanulók száma) területe,
2. az **innovátor vállalkozások száma és aránya** (termékinnovációt és / vagy folyamatinnovációt végrehajtó KKV-k száma és aránya), valamint
3. a **szellemi tulajdonjogok** (intellectual property, IP) (szabadalmak, védjegyek, formatervezési mintaoltalmak) területe.

A 2023. ÉVI PROGRAMSTRATÉGIA KULCSSZAVAI

A Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Alap 2023. évi Programstratégiájának elvi keretrendszerét a Neumann János Programban meghatározott kulcsszavak alkotják.

A PROGRAMSTRATÉGIA CÉLRENDSZERÉNEK MEGÚJÍTÁSÁT BIZTOSÍTÓ ELVEK

Amint az a Neumann János Programban is rögzítésre került, a nemzeti innovációs ökoszisztéma modernizációjának következő lépcsőfoka az állami támogatási rendszer, a pályázati forrásallokáció akként történő megújítása, amely egyszerre növeli a fókuszáltságot, bővíti az eszköztárat, erősíti a gazdasági és társadalmi eredményességet és hatást, valamint objektív – a pénzügyi mellett érdemi szakmai – monitorozást és visszacsatolást működtet.

Ennek a minőségi fejlesztésnek úgy kell érvényesülnie, hogy a 2023. évi Programstratégia valamennyi új, 2023-ban megkezdődő pályázatában csakis a hazai, európai és globális mezőnyben egyaránt pozícionálható, haladó célzatú, elismert törekvésű, világos hozamtervekkel is rendelkező projektek kaphassanak támogatást.

Ehhez az alábbi (új) működési keretek, illetve feltételrendszer egyidejű érvényesítése szükséges az innovációs pályázatok (pl.: Fókuszterületi KFI) esetében:

1) Kötelező vállalások (indikátorok) megújítása – fókuszban a hatás

- a. az innovációs pályázatok indikátorait három dimenzióban szükséges értelmezni: 1) gazdasági hatás, 2) társadalmi hatás, 3) tudományos hatás;
- b. a pályázatok értékelésekor az adott szakterületi benchmark értékekhez kell viszonyítani úgy a pályázati vállalásokat, mint a ténylegesen elért eredményeket;
- c. a pályázatokat minősítő indikátorok számát jelentősen csökkenteni és az egyes pályázati konstrukciók között egységesíteni szükséges oly módon, hogy azok a nemzeti KFI célokból levezetett indikátorokkal továbbra is koherens rendszert alkossanak.

2) Pályázatértékelés és szakmai monitoring megújítása izraeli minta alapján

- a. a pályázatokat értékelő szakértői „pool” létszámát jelentősen csökkenteni szükséges a legkiválóbb értékelők megtartása, valamint új értékelők bevonása mellett;
- b. a szakmai értékelés elvi és gyakorlati egységességét biztosítva, az átfutási időt csökkentve két dimenzióban (tudományos és technológiai tartalom innovációs potenciálja és a piaci sikeresség kilátásai) egyaránt értékelve szükséges a versengő pályázatok összemérése;
- c. a pályázatértékelés új logika alapján kerül megszervezésre;
- d. az értékelők a jövőben érdemi szakmai nyomonkövetést is végeznek a támogatott projektek esetében.

3) Valós stage-gate modell bevezetése

- a. a megvalósítási mérföldkövekhez eredménykötelem (elérendő TRL-szint, iparjogvédelmi státusz, stb.) legyen előírva, meghaladva a pusztán hatósági bejelentési küszöb teljesítését, azaz minden értelmezhető esetben fel kell mutattatni az oltalomképességi nyilatkozatot vagy a megszerzett oltalmat, avagy oltalmi portfóliót (szabadalmi, védjegy-, mintaoltalmak);
- b. az új mérföldkő struktúra, valamint az értékelők szakmai monitoringja (nyomonkövetése) alapján bevezetésre kerül egy érdemi stage-gate modell, azaz a szakmailag nem teljesítő projektek finanszírozása leállításra kerül.

4) A projektek végrehajtási időszakának feszebbé tétele

- a. a megvalósítási futamidőt alapértelmezésben főszabály szerint maximum 2 évben indokolt megállapítani, indokolt esetekben megengedve a piaci érettség eléréséhez szükséges hosszabb időtartamot, – mint például az egészséges élet megőrzését szolgáló projektek esetén – fenntartva a mérföldkövek követelményeihez fűződő joghatásokat és az előlegütemezés kiegyenlített, valamint a saját rész felhasználásának rögzített voltát.

5) A támogatott projektek folyamatos szakmai támogatása, valamint monitoringja és hatásértékelése az NKFI Hivatal és a Nemzeti Innovációs Ügynökség (NIÜ) által

- a. a megvalósítás időszakában a kiíró NKFI Hivatal és az értékelésben közreműködők a saját és közvetített mentorálási szolgáltatási csomagok kínálatával segítik a megfelelő fejlesztési környezet alakítását, valamint a piaci pozicionálás sikerességét, egyszersmind hasznosítva a pályázati értékelők primer tájékozottságát és jártasságát az adott szakterületen;
- b. az NKFI Hivatal és a NIÜ a szakmai támogatáson túl ellátja a pályázati konstrukciók monitoringját, valamint végzi hatásértékelésüket annak érdekében, hogy valós, adat alapú visszajelzések alapján lehessen finomhangolni az egyes konstrukciókat.

Az itt felsorolt öt tényező érvényesítése mellett az NKFI Hivatal a különféle kormányzati innovációs támogatási csatornák meta-adatbázisának létrehozásával segíti az összehangolt, párhuzamosságokat kiszűrő támogatási rendszer kiépítését.

A 2023.ÉVI PROGRAMSTRATÉGIA KIEMELT PIACI INNOVÁCIÓS KFI FÓKUSZTERÜLETEI

A Neumann János Program meghatározza azokat a fókuszterületeket és azok kiválasztási módszertanát, amelyekre a KFI forrásokat a következő időszakban fókuszálni szükséges annak érdekében, hogy a KFI ráfordítások gazdasági hatása (outcome) erősödjön.

A fókuszterületek kiválasztása során 3 szempontot vett figyelembe a szakpolitika:

1. **rendelkezésre álló képességek és kompetenciák** (tudomány, K+F, innovációs, ipari, képzett munkaerő tekintetben);
2. **az adott terület / technológia jövőképesége**, azaz mekkora növekedési potenciállal rendelkezik a következő években az adott terület;
3. **a magyar közösség számára fontos ügyek.**

E szempontrendszer alapján a 2023. évi Programstratégia KFI fókuszterületei, melyekre a rendelkezésre álló források döntő része allokálásra kerül, az alábbiakban kerültek meghatározásra:

a) az egészséges élet megőrzését szolgáló megelőző, gyógyító és ellátó rendszerek támogatása

Az egészségmegőrző, betegségmegelőző fejlesztésektől, a diagnosztikán (korai felismerési eljárások, orvosi képzés) a gyógyító beavatkozásokon és terápiákon át (gyógyszerkutató, immunológia, orvostechonikai eszközök és műszerek fejlesztése) az időskori életminőség javításáig (egészségügyi szenzorok, mesterséges intelligencia), egészségügyi rendszerek megerősítése, valamint a társadalom egészségügyi veszélyekkel szembeni rezilienciájának megerősítésére irányuló eszköztár fejlesztése érdekében.

b) a gazdaság zöld átmenetének és a körforgásos gazdaság kialakításának támogatása

Az európai zöld megállapodással összhangban a klímasemlegességet előremozdító modern, erőforráshatékony, versenyképes és fenntartható hazai gazdaság kialakítását támogató megoldások fejlesztése, az éghajlatváltozás és földrajzi alapok adta kihívásoktól (agrár innovációk és vízgazdálkodás), az energiatakarékosság növelése, a tiszta energiára való átállás felgyorsítása, saját energiahordozók kiaknázása, fenntartható és intelligens mobilitás, alternatív hajtási és mobilitási megoldások támogatása, illetve energia-tárolási és hálózati innovációk területén át a fenntartható környezetgazdaság és bioalapú gazdaság (hulladékgazdálkodás, ciklikus és visszaforgatott technológiák, új anyagok) különféle irányainak soráig.

c) a gazdaság és társadalom digitális átmenetének támogatása

Az infrastrukturális előnyeink (hálózati fejlettség, sávszélesség, lefedettség) kiaknázásától (közigazgatást támogató megoldások, felhasználói igényeken alapuló digitális szolgáltatások, közös adattér, közösségi ellátórendszerek), az élvonalbeli technológiák hazai fejlesztésén keresztül (pl. mesterséges intelligencia, kvantumtechnológia, intelligens hálózatok, autonóm rendszerek, blockchain, nagy teljesítményű számítástechnikai képességek kiaknázása), a magas szintű digitális készségek fejlesztését lehetővé tevő megoldások, készségfejlesztő oktatási és a nemzeti kulturális emlékezetet támogató rendszerekig, valamint fejlett kiberbiztonsági projektek és megoldások számára.

Lényeges újdonság, hogy a fentiekben megjelölt fókuszterületeken **stratégiai tanácsadó testületeket állítunk fel az érintett társtárcaik, a gazdasági szereplők és az akadémiai szereplők bevonásával**, amelyek legfontosabb feladatai az alábbiak:

- stratégiai irányok meghatározása az egyes fókuszterületeken zajló KFI-ben;
- alterületek beazonosítása;
- trendelőrejelzés / nemzetközi benchmarkolás (divatos vs. jövőbemutató témák);
- pályázatok validációja (fókuszterületek, valamint a területek jellegzetességeiben való tanácsadás – pl. milyen időtávon reális megtérülést elvárni, stb.), valamint a pályázatértékelési folyamatban való aktív közreműködés (új típusú Fókuszterületi Innovációs Testületek formájában).

A fenti három fókuszterület mellett az NKFI Hivatal kiválósági alapon továbbra is befogad és elbírál olyan kimagasló színvonalú KFI pályázatokat, melyek illeszkednek a Kormány iparpolitikai, gazdaságpolitikai és nemzetstratégiai céljainak megvalósításához (ideértve, de nem kizárólagosan pl. az anyagtudományi, a kreatív iparhoz, a járműiparhoz, valamint a védelmi iparhoz (dual-use technológiák) kapcsolódó fejlesztéseket).

Az itt összegzett elvek és gyakorlat következetes érvényesítése a hatékonyabb és eredményesebb kormányzati innovációs támogatás-finanszírozás záloga.

A NEMZETI KUTATÁSI, FEJLESZTÉSI ÉS INNOVÁCIÓS ALAP 2023. ÉVI PROGRAMSTRATÉGIÁJA

INNOVÁCIÓS ALAPRÉSZ			
	A konstrukció megnevezése	Összes keret (milliárd Ft)	Rövid ismertetés
1.	Fókuszterületi innovációs projektek támogatása	35	A megújult társadalomgazdasági innovációs ökoszisztéma megerősítését, és a társadalmi és gazdasági hasznosítási szempontokat a megújítási elvek szellemében fókuszba helyező kutatás-fejlesztési és innovációs projektek támogatása piacképes termék, technológia, szolgáltatás fejlesztése révén.
2.	Nemzetközi programok	6,1	Bilaterális és multilaterális tudományos és technológiai (TÉT) programokban, és a Horizont Európa keretprogramban, való hazai részvétel ösztönzése, a kapcsolódó partnerségi programokban való magyar részvétel elősegítése. Továbbá nemzetközi és hazai kutatási infrastruktúrák használatának támogatása.
3.	Gyorsítósáv program	2	A program a gyors növekedésre képes és jelentős hazai hozzáadott értéket felmutató, főszabály szerint kutatási eredmények hasznosítására létrehozott társaságok (ún. spin-offok) támogatását célozza.
4.	Iparjogvédelem	0,5	A program célja a szellemitulajdon-védelem eszköztárának tudatos, versenyképességet erősítő, minél szélesebb körű alkalmazásának támogatása.
5.	Inkubátor támogatási program	5	A program két pillérrre épül: 1. pillér: egyrészt az elmúlt időszakban támogatott, legeredményesebb inkubátorok további, másrészt az ígéretes inkubátorok támogatása, 2. pillér: fókuszterületi innovációs szegmensekben sikeres nemzetközi- vagy hazai tulajdonban lévő nagyvállalatok aktív (pénzügyi-, humán erőforrás- és laborkapacitások megnyitását magában foglaló) közreműködésével megvalósuló program támogatása, mely elősegíti az egyetemi és vállalati szektor innovációs összekapcsolódását.
6.	Kutatási kiválósági Proof of Concept program	3	A program célja az elsősorban, de nem kizárólag a már korábban elnyert és megvalósított kutatási kiválósági (pl. OTKA, Élvonala, Lendület) pályázatokból származó kutatási eredmények kereskedelmiesítését elősegítő fejlesztések megvalósításának támogatása.
	Innovációs Alaprész részösszeg	51,6	

KUTATÁSI ALAPRÉSZ

	A konstrukció megnevezése	Összes keret (milliárd Ft)	Rövid ismertetés
7.	Kutatási témapályázatok, Posztdoktori és Fiatal kutatói kiválósági programok („OTKA”)	13,5	A kutatási témapályázatok célja a kutatói kiválóság megerősítése – tematikus megkötés nélkül – olyan kutatói kezdeményezésű, ígéretes alapkutatási projektek támogatásával, amelyekből világviszonylatban is kiemelkedő tudományos eredmények várhatók, növelve ezzel a hazai kutatók és kutatási intézmények nemzetközi elismertségét. A posztdoktori és fiatal kutatói kiválósági programok a kutatói életpálya kezdetén járó kiváló kutatók támogatását célozzák meg két lépcsőben.*
8.	Élvonal Plusz – Kutatási Kiválósági Program	5,0	A program öt éves kiemelt támogatással ösztönzi a legdinamikusabb alkotási szakaszban lévő, kiváló, a nemzetközi tudományos világ élmezőnyébe tartozó kutatókat, akik szakterületük formálóiaként, iskolateremtő vezető kutatóként ígéretes kutatási projektjeik megvalósításával hozzájárulnak ahhoz, hogy Magyarország a térség kutatás-fejlesztési és innovációs központjává fejlődjön. További cél a fókuszterületi innovációs projektek iparágaihoz kapcsolódó, az ezen a területeken a nemzetközi tudományos világ élmezőnyébe tartozó kutatók Magyarországra csábítása, melynek keretében minimum 3 éves időszak alatt valósulnak meg mérhetően világszínvonalú alkalmazott kutatások.*
9.	Kooperatív Doktori Program	5,07	A Kooperatív Doktori Program célja, hogy a kutatás-fejlesztés és az innováció területén tovább bővítse azon munkavállalók létszámát – elsődlegesen a kibővített STEM (matematikai, természettudományi, műszaki, informatikai, agrártudományi, orvos- és egészségtudományi és művészeti) területeken –, akik szakmai ismereteiket a legfrissebb tudományos kutatási eredményekkel kívánják gyarapítani, és elkötelezettek tudásuk társadalmi és gazdasági hasznosításában.
10.	Új Nemzeti Kiválóság Program	3,5	Az Új Nemzeti Kiválóság Program (ÚNKP) ösztöndíjprogram, amelynek célja a kutatói kiválóság elismerése, valamint a kiemelkedő képességű fiatalok kutatói életpályán való elindulásának támogatása. Az ÚNKP meghirdetésre kerülő pályázatait a felsőoktatásban részt vevő hallgatói, kutatói kiválóságot támogatják olyan – alapképzésben, mesterképzésben vagy doktori képzésben részt vevő – hallgatók, doktori hallgatók, doktorvárományosok, valamint fiatal oktatók, kutatók támogatásával, akik a felsőoktatási intézményben eredményes kutatási és alkotói tevékenységet folytatnak.
	Kutatási Alaprész részösszeg	27,07	
	A 2023. évi pályázatok keretösszege	78,67	

* A kiválósági alapú (excellence-based) kutatási támogatások 2024-től az Országgyűlés által jelenleg tárgyalás alatt álló T/4031 törvényjavaslat alapján a Kutatási Kiválósági Tanács égisze alá kerülnek.

NEMZETI KUTATÁSI, FEJLESZTÉSI
ÉS INNOVÁCIÓS HIVATAL

Copyright © 2023 – Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Hivatal

Minden jog fenntartva. Jelen kiadványt vagy annak részleteit tilos reprodukálni, adatrendszerben tárolni, bármilyen formában vagy eszközzel – elektronikusan, fényképeszeti úton vagy más módon – a kiadó előzetes írásbeli engedélye nélkül közölni.